Tämän sivun alkukielistä versiota pt on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

englanti

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: en.

Swipe to change

Avioero ja asumusero

Portugali

1 Millä edellytyksillä avioeron voi saada?

Portugalissa avioeroa voivat hakea puolisot yhdessä yhteisestä sopimuksesta tai toinen puoliso yksin (Portugalin siviililain (*Código Civil*) 1773 §:n 1 momentti).

Ensimmäiseksi mainitussa tilanteessa puolisot hakevat yhdessä aviosuhteen purkamista ja sopivat pääsääntöisesti yhdessä elatusavun maksamisesta sitä tarvitsevalle puolisolle, alaikäisten lasten huollosta sekä perheen yhteistä kotia ja mahdollisia lemmikkieläimiä koskevista järjestelyistä (siviililain 1775 §:n 1 momentti).

Jos toinen puoliso hakee avioeroa yksin, hän panee avioerohakemuksen vireille tuomioistuimessa laissa säädettyjen syiden perusteella tai muiden sellaisten syiden perusteella, jotka osoittavat aviosuhteen rikkoutuneen lopullisesti (syyllisyyskysymyksiä ei käsitellä) (siviililain 1773 §:n 3 momentti ja 1781 §).

2 Mitkä ovat avioeron myöntämisperusteet?

Kun avioerohakemus esitetään yhdessä, aviopuolisoiden ei tarvitse perustella, minkä vuoksi avioeroa vaaditaan.

Toisen puolison yksin esittämän avioerohakemuksen perusteena voi olla se, että (siviililain 1781 §)

puolisot ovat käytännössä asuneet erillään yhtäjaksoisesti vuoden ajan eli eivät ole viettäneet yhteiselämää eikä kumpikaan tai toinen puoliso halua enää palata yhteen (siviililain 1782 §)

puolison psyykkisessä terveydentilassa on tapahtunut yli vuoden kestänyt muutos, jonka vakavuus asettaa kyseenalaiseksi mahdollisuuden yhteiselämään

puoliso on ollut poissa vähintään vuoden, jonka aikana hänestä ei ole kuultu mitään

aviosuhteen voidaan osoittaa rikkoutuneen lopullisesti muista syistä (syyllisyyskysymyksiä ei käsitellä).

3 Mitä laillisia vaikutuksia avioerolla on

3.1 aviopuolisoiden henkilökohtaisiin suhteisiin (esim. sukunimeen)

Avioeron johdosta avioliitto purkautuu. Avioeron oikeusvaikutukset ovat samankaltaisia kuin avioliiton purkautuessa puolison kuoleman johdosta, lukuun ottamatta lainsäädännössä säädettyjä poikkeuksia (siviililain 1788 §).

Avioeron vaikutukset astuvat voimaan avioerotuomion tullessa voimaan, kun tuomioon ei voi enää hakea muutosta. Avioeron varallisuusoikeudelliset vaikutukset takautuvat kuitenkin avioerohakemuksen esittämispäivään (siviililain 1789 §:n 1 momentti).

Jos puolisojen asumusero vahvistetaan menettelyn aikana, kumpi tahansa puoliso voi pyytää, että avioeron vaikutukset tulevat voimaan takautuvasti tuomiossa vahvistettuna asumuseron alkamispäivänä (siviililain 1789 §:n 2 momentti).

Avioerosta huolimatta puoliso voi säilyttää muuttuneen sukunimensä edellyttäen, että toinen puoliso suostuu siihen tai että asia hyväksytään tuomioistuimessa, joka ottaa huomioon esitetyt perustelut. Entinen puoliso voi antaa suostumuksensa notaarin laatimalla asiakirjalla, valaehtoisella asiakirjalla (avioeromenettelyn aikana annettu kirjallinen todiste, jossa osapuoli ilmaisee suostumuksensa) tai väestörekisterin virkamiehelle tehdyllä ilmoituksella. Entisen puolison nimen käyttöoikeutta koskevan pyynnön voi esittää tuomioistuimelle avioeromenettelyn osana tai erillisessä menettelyssä (myös avioerotuomion antamisen jälkeen) (siviililain 1677B §).

3.2 omaisuuden jakamiseen puolisoiden välillä

Avioerotilanteessa kumpikaan puoliso ei voi osituksessa saada haltuunsa enemmän kuin tilanteessa, jossa avioliitto on solmittu sellaisen aviovarallisuusjärjestelmän mukaisesti, jossa avioliiton aikana kertynyt omaisuus on yhteistä (*regime da comunhão de adquiridos*) (siviililain 1790 §).

Kumpikin puoliso menettää kaikki toiselta puolisolta tai kolmannelta osapuolelta avioliiton tai siviilisäädyn ansiosta saadut tai odotettavissa olevat etuudet, olipa asiaa koskeva ehto esitetty ennen avioliiton solmimista tai sen jälkeen. Lahjoittaja voi kuitenkin siirtää etuuden puolisoiden lapsille (siviililain 1791 §).

Avioeron vaikutukset astuvat voimaan avioerotuomion tullessa voimaan, kun tuomioon ei voi enää hakea muutosta. Avioeron varallisuusoikeudelliset vaikutukset takautuvat kuitenkin avioerohakemuksen esittämispäivään (siviililain 1789 §:n 1 momentti).

Jos puolisojen asumusero vahvistetaan menettelyn aikana, kumpi tahansa puoliso voi pyytää, että avioeron vaikutukset tulevat voimaan takautuvasti tuomiossa vahvistettuna asumuseron alkamispäivänä (siviililain 1789 §:n 2 momentti).

Tuomioistuin voi antaa perheen yhteisen kodin vuokrausoikeuden pyynnöstä toiselle puolisolle, olipa koti sitten puolisoiden yhteinen tai toisen puolison omistuksessa. Se ottaa huomioon etenkin molempien puolisoiden tarpeet ja heidän lastensa edun. Vuokrauksessa sovelletaan huoneenvuokrasääntöjä, mutta tuomioistuin voi määrittää puolisoita kuultuaan sopimusehdot ja mikäli perusteltua, purkaa vuokrasopimuksen asunnonomistajan vaatimuksesta.

Puolisojen sopimuksen hyväksymisellä tai tuomioistuimen päätöksellä vahvistettuja järjestelyjä voidaan muuttaa hakemuslainkäytön yleisten ehtojen mukaisesti (siviililain 1793 §).

3.3 puolisoiden alaikäisiin lapsiin

Avioero- ja asumuserotapauksissa ja avioliiton pätemättömäksi tai mitättömäksi julistamistapauksissa vanhemmat tekevät lapsen huoltoa, hänelle kuuluvaa elatusapua ja sen suoritustapaa koskevan sopimuksen, joka on vahvistettava tuomioistuimessa (jos puolisot hakevat asumus- tai avioeroa yhdessä, sopimuksen vahvistaa väestörekisterivirkamies (*Conservador do Registo Civil*) (siviililain 1905 §:n 1 momentti ja 1776-A §).

Väestörekisteritoimistossa (*Conservatória do Registo Civil*) hoidettavien vanhempainvastuuasioiden sääntelymenettelystä säädetään Portugalin väestörekisterilain (*Código do Registo Civil*) 274-A–274-C §:ssä.

Mikäli sopimusta ei ole, tuomioistuin tekee päätöksen alaikäisen etujen mukaisesti. Tavoitteena on läheisen suhteen säilyttäminen molempiin vanhempiin. Tuomioistuin pyrkii edistämään ja hyväksymään sopimuksia ja tekemään päätöksiä, jotka edistävät mahdollisuuksia tiiviiseen yhteydenpitoon molempien vanhempien kanssa ja vastuun jakamiseen vanhempien kesken. Huoltajuus voidaan myöntää toiselle vanhemmista, kolmannelle henkilölle tai lastensuojelulaitokselle (*estabelecimento de reeducação ou assistência*) (siviililain 1906 §:n 8 momentti).

Tarkempia tietoja asiasta on Vanhempainvastuu-sivulla.

3.4 toisen puolison velvollisuuteen maksaa toiselle elatusapua?

Kummankin aviopuolison on pystyttävä huolehtimaan toimeentulostaan avioeron jälkeen. Kummalla tahansa aviopuolisoista on oikeus elatusapuun avioeromuodosta riippumatta. Elatusapuoikeus voidaan kuitenkin evätä oikeudenmukaisuuteen liittyvistä ilmeisistä syistä (siviililain 2016 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta).

Elatusavun määrää vahvistaessaan tuomioistuimen on otettava huomioon avioliiton kesto, puolisoiden osuus perheen talouden ylläpidossa, aviopuolisoiden ikä ja terveydentila, ammatti ja työllistymismahdollisuudet, yhteisten lasten hoitoon mahdollisesti kuluva aika, tulot ja varat, uusi avo- tai avioliitto sekä yleisesti ottaen kaikki edunsaajan tarpeisiin ja elatusapuvelvollisen taloudellisiin valmiuksiin vaikuttavat tekijät (siviililain 2016-A §:n 1 momentti).

Tuomioistuimen on asetettava elatusvelvollisen lapseen liittyvät elatusvelvoitteet etusijalle verrattuna velvoitteisiin, joita avioerosta aiheutuu entistä puolisoa kohtaan (siviililain 2016-A §:n 2 momentti).

Edunsaajapuolisolla ei ole oikeutta vaatia vastaavanlaisen elintason ylläpitämistä kuin avioliiton aikana (siviililain 2016-A §:n 3 momentti).

Tarkempia tietoja asiasta on Elatusapuvaatimukset-sivulla.

4 Mitä lakitermi "asumusero" käytännössä tarkoittaa?

Asumusero ei pura aviosuhdetta mutta päättää elatusapuoikeutta lukuun ottamatta yhteiselämää ja huolehtimista koskevat velvollisuudet. Asumuseron vaikutukset omaisuuteen ovat samankaltaisia kuin avioliiton purkautumisen vaikutukset (siviililain 1795-A §).

Asumusero päättyy puolisoiden sovinnontekoon tai avioliiton purkamiseen (siviililain 1795-B §).

5 Mitä edellytyksiä asumuseroon liittyy?

Puolisoiden yhdessä hakeman tai vain toisen puolison yksin hakeman asumuseron edellytykset ovat tarvittavin mukautuksin pääosin samat kuin avioeron tapauksessa (siviililain 1794 §).

6 Mitä laillisia vaikutuksia asumuserolla on?

Kuten kysymykseen 4 annetussa vastauksessa selvitetään, asumusero ei pura aviosuhdetta mutta päättää elatusapuoikeutta lukuun ottamatta yhteiselämää ja huolehtimista koskevat velvollisuudet. Asumuseron vaikutukset omaisuuteen ovat samankaltaisia kuin avioliiton purkautumisen vaikutukset (siviililain 1795-A §).

Asumuseroon sovelletaan avioeroa koskevia sääntöjä tarvittavin mukautuksin (siviililain 1794 §).

Asumusero voidaan muuntaa avioeroksi, mutta asumusero ei ole avioeron saamisen edellytys tai avioeromenettelyn vaihe. Mikäli puolisot eivät pääse sovintoon, kumpi tahansa heistä voi vaatia vuoden kuluttua toisen puolison hakemuksesta tai molempien puolisoiden yhteisestä sopimuksesta haetun lainvoimaisen asumuserotuomion antamisen jälkeen, että asumusero muunnetaan avioeroksi. Jos puolisot vaativat muuntamista yhdessä, edellä mainittua vuoden määräaikaa ei noudateta vaan avioerotuomio annetaan heti (siviililain 1975-D §:n 1 ja 2 momentti).

Jos toinen puoliso hakee asumuseron muuntamista avioeroksi, toiselle puolisolle annetaan asia tiedoksi henkilökohtaisesti tai tämän asianajajan välityksellä. Puoliso voi vastustaa hakemusta 15 päivän kuluessa vain, jos perusteena on yhteiselämän jatkaminen uudelleen (Portugalin siviiliprosessilain (*Código de Processo Civil*) 993 §:n 3 ja 4 momentti). Jos hakemusta vastustetaan, sen tueksi on esitettävä näyttöä, ja tuomio annetaan 15 päivän kuluessa (siviiliprosessilain 986 §:n 3 momentti).

Asumuseron muuttamista avioeroksi voidaan hakea kaikissa väestörekisteritoimistoissa (*conservatória do registo civil*) (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 5 §:n 1 momentin e kohta ja 6 § – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt). Tosiasiallisiin ja oikeudellisiin seikkoihin perustuva hakemus jätetään väestörekisteritoimistoon yhdessä esitetyn näytön ja asiakirjatodisteiden kanssa (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 7 §:n 1 momentti – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).

Toista puolisoa kehotetaan esittämään vastauksensa 15 päivän kuluessa ja liittämään siihen näyttöä ja asiakirjatodisteita (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 7 §:n 2 momentti – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).

Jos vastaväitteitä ei esitetä ja hakijan esittämät tosiseikat katsotaan toteen näytetyiksi, väestörekisterivirkamies hyväksyy hakemuksen tarkistettuaan, että lakisääteiset vaatimukset täyttyvät (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 7 §:n 3 momentti – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).

Jos vastaväitteitä esitetään, väestörekisterivirkamies järjestää sovittelutapaamisen 15 päivän kuluessa. Hän voi myös määrätä toimenpiteitä ja pyytää esittämään todisteita, joilla varmistetaan lakisääteisten vaatimusten täyttyminen (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 7 §:n 4 ja 5 momentti – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).

Jos toinen puoliso on esittänyt vastaväitteitä eikä sovintoon päästä, osapuolille annetaan kahdeksan päivää aikaa esittää väitteitä ja uutta näyttöä. Asia siirretään sen hallintoalueen, jonka alueella väestörekisteri on, asiassa toimivaltaisen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 8 § – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).

Kun asia on siirretty tuomioistuimeen, tuomari määrää esittämään näyttöä ja vahvistaa käsittelyn alkamisajan (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 9 § – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).

7 Mitä lakitermi "avioliiton mitätöinti" käytännössä tarkoittaa?

"Avioliiton mitätöinti" tarkoittaa avioliiton laillisten vaikutusten kumoamista avioliiton pätemättömyyttä koskevat perusteet esittäen.

8 Millä edellytyksillä avioliiton voi mitätöidä?

Avioliiton voi mitätöidä, jos se on solmittu seuraavanlaisissa olosuhteissa (siviililain 1631 §):

siihen liittyy jokin ehdoton avioeste (absoluuttinen tai sukulaisuuteen perustuva)

toinen puoliso on toiminut tai molemmat puolisot ovat toimineet vasten tahtoaan tai vapaasta tahdostaan mutta virheeseen perustuen tai pakotettuna

avioliitto on solmittu ilman todistajia, kun lainsäädännön mukaisesti todistajien läsnäolo on pakollista.

Absoluuttisia avioesteitä, joiden vuoksi kyseiset henkilöt eivät saa solmia avioliittoa, ovat esimerkiksi seuraavat (siviililain 1601 §):

alle 16 vuoden ikä

kyseessä on tunnetusti mielenterveydeltään häiriintynyt henkilö (ei myöskään oireettomina ajanjaksoina) tai henkilö, jolta avioliiton solmiminen on kielletty tai joka on kykenemätön solmimaan avioliittoa psyykkisen terveydentilansa vuoksi

edellinen avioliitto (katolinen tai siviilivihkiminen) on vielä voimassa, vaikka avioliitosta ei ole tehty merkintää väestörekisteriin.

Sukulaisuuteen perustuvia avioesteitä, joiden vuoksi kyseiset henkilöt eivät saa solmia avioliittoa, ovat esimerkiksi seuraavat (siviililain 1602 §):

suora sukulaisuussuhde ylenevässä tai alenevassa polvessa

aiempi vanhempainvastuuseen perustuva suhde

toisen polven sivusukulaisuussuhde

suora suhde ylenevässä tai alenevassa polvessa

toinen puoliso on tuomittu syylliseksi tai osalliseksi kumppaninsa aiempaan puolisoon kohdistuneeseen harkittuun henkirikokseen tai sen yritykseen.

Avioliiton voi mitätöidä yhteisymmärryksen puutteen vuoksi, jos (siviililain 1635 §)

henkilö ei ole avioliiton solmimishetkellä ollut tietoinen asiasta onnettomuuden tai muun syyn vuoksi

henkilöllä oli virheellinen tieto toisen osapuolen fyysisestä identiteetistä
suostumus avioliittoon on annettu fyysisen pakottamisen perusteella
kyseessä on valeoikeustoimi.
Mitätöinti on mahdollista puutteelliseen tahdonilmaisuun perustuen vain silloin, kun se perustuu toisen puolison olennaisiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, se on annettu vilpittömästi ja osoitetaan, että ilman sitä avioliittoa ei olisi solmittu (siviililain 1636 §).
Henkisen pakottamisen perusteella solmittu avioliitto voidaan mitätöidä, jos toista puolisoa on uhattu vakavasti ja laittomasti ja pelko uhkauksen toteuttamisesta on todellinen (siviililain 1638 §:n 1 momentti).
Jos henkilö tietoisesti ja lainvastaisesti kiristää suostumuksen avioliittoon toiselta osapuolelta lupaamalla, että suojelee häntä tulevalta vaaralta tai muiden osapuolten aiheuttamalta vaaralta, tämän katsotaan vastaavan laitonta uhkausta (siviililain 1638 §:n 2 momentti).
Tahdonilmaisu avioliittoa solmittaessa johtaa oletukseen siitä, että puoliso haluaa avioitua ja että tahdonilmaisu ei perustu virheellisiin tietoihin tai pakottamiseen (siviililain 1634 §).

9 Mitä laillisia vaikutuksia avioliiton mitätöinnillä on?

Jos molemmat puolisot ovat toimineet vilpittömästi, siviilivihkimisen mitätöinti tulee voimaan suhteessa puolisoihin ja kolmansiin, kun tuomioistuin on antanut mitätöintituomion, johon ei voi enää hakea muutosta (siviililain 1647 §:n 1 momentti).
Jos vain toinen puolisoista on toiminut vilpittömästi, vain kyseinen puoliso voi vedota kyseisestä siviilisäädystä johtuviin etuuksiin ja esittää vastaväitteitä kolmansille edellyttäen, että kolmansiin kohdistuvat vaikutukset perustuvat pelkästään puolisoiden välisiin suhteisiin (siviililain 1647 §:n 2 momentti).
Vilpittömästi katsotaan toimitun silloin, kun puoliso solmii avioliiton tietämättään sen pätemättömyyteen tai mitätöintiin johtavista syistä tai kun puolison tahdonilmaisu perustuu fyysiseen tai henkiseen pakottamiseen (siviililain 1648 §:n 1 momentti).
Vilpittömän mielen tunnistaminen on valtion tuomioistuinten oikeus. Yleensä puolisoiden oletetaan toimivan vilpittömästi (siviililain 1648 §:n 2 ja 3 momentti).
Jos avioliitto julistetaan pätemättömäksi tai mitätöidään, vilpittömästi toimivan puolison oikeus elatusapuun säilyy lainvoimaisen tuomion, johon ei voi enää hakea muutosta, tai vastaavan päätöksen kirjaamisen jälkeenkin (siviililain 2017 §).

10 Mitä vaihtoehtoisia muita kuin juridisia keinoja avioeroon liittyvien asioiden ratkaisemiseksi on olemassa?

Ennen avioeromenettelyn aloittamista väestörekisteritoimiston tai tuomioistuimen on tiedotettava puolisoille perhesovittelupalvelusta ja sen tarkoituksesta (siviililain 1774 § ja 13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 14 §:n 3 momentti – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).
Perhesovittelu on tuomioistuimen ulkopuolinen perhesuhteisiin liittyvien riitojen ratkaisutapa. Siinä osapuolet osallistuvat itse keskusteluun ja pyrkivät sovittelijan avulla pääsemään sopimukseen.
Tämän vaihtoehtoisen riitojenratkaisukeinon avulla voidaan ratkaista kiistoja, jotka liittyvät huoltajuutta koskevaan päätökseen, muutokseen tai laiminlyöntiin, avio- ja asumuseroon, asumuseron muuttamiseen avioeroksi, erillään asuvien puolisoiden sovitteluun, tilapäisen tai pysyvän elatusavun myöntämiseen tai muuttamiseen, perheen kotia koskeviin järjestelyihin, puolison sukunimen käyttöä koskevan oikeuden epäämiseen ja entisen puolison sukunimen käytön hyväksymiseen (22. elokuuta 2007 annetulla määräyksellä nro 18 778/2007 perustetun perheasioiden sovittelujärjestelmän toiminnasta ja perheasioiden sovittelujärjestelmässä sovittelupalveluja tarjoavien sovittelijoiden valintamenettelystä annetun määräyksen hyväksymisestä 9. marraskuuta 2018 annetun asetuksen (*Despacho Normativo*) nro 13/2018 4 §).
Perheneuvoja (*mediador familiar*) on oikeusministeriön (*Ministério da Justiça*) valtuuttama ammattilainen, joka vastaa tapaamisten järjestämisestä riippumattomasti ja puolueettomasti ja pyrkii auttamaan osapuolia sopimaan riitansa (22. elokuuta 2007 annetulla määräyksellä nro 18 778/2007 perustetun perheasioiden sovittelujärjestelmän toiminnasta ja perheasioiden sovittelujärjestelmässä sovittelupalveluja tarjoavien sovittelijoiden valintamenettelystä annetun määräyksen hyväksymisestä 9. marraskuuta 2018 annetun asetuksen nro 13/2018 7 §).
Puolisot voivat hakea yhdessä avioeroa väestörekisteritoimistolta (*Conservatória do Registo Civil*), lukuun ottamatta tapauksia, joissa sopimukseen on päästy toisen puolison yksin esittämään avioerohakemukseen perustuvan menettelyn tuloksena (siviililain 1779 §). Yhdessä esitetyn avioerohakemuksen liitteenä on toimitettava yksityiskohtainen luettelo puolisoiden yhteisestä omaisuudesta, sopimus perheen kotia koskevasta järjestelystä, sopimus elatusavun maksamisesta sitä tarvitsevalle puolisolle ja todistus lasten huoltoa koskevasta tuomioistuimen päätöksestä tai, jos tällaista päätöstä ei ole ja perheessä on alaikäisiä lapsia, sopimus lasten huollosta (väestörekisterilain 272 §:n 1 momentti).

11 Minne avioero-/asumusero-/mitätöintihakemukset tulee lähettää? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?

Asumus- tai avioero, jota puolisot hakevat yhdessä

Molemmat puolisot voivat hakea asumus- tai avioeroa yhdessä väestörekisteritoimistolta (*Conservatória do Registo Civil*). Hakemuksen liitteenä toimitetaan seuraavat asiakirjat (väestörekisterilain 272 §:n 1 momentti):
yksityiskohtainen luettelo yhteisestä omaisuudesta ja sen arvosta tai, jos puolisot sopivat jakavansa omaisuuden, ositussopimus tai hakemus sen tekemiseksi
todistus alaikäisten lasten huoltoa koskevasta tuomioistuimen päätöksestä, tai jos tästä ei ole tuomioistuimen päätöstä, sopimus siitä
sopimus elatusavun suorittamisesta sitä tarvitsevalle puolisolle
sopimus perheen yhteistä kotia koskevasta järjestelystä
todistus mahdollisesta avioehtosopimuksesta.
Jos esitetyistä asiakirjoista ei muuta johdu, sopimuksia sovelletaan niin avioeromenettelyn aikana kuin avioerotuomion jälkeenkin (siviililain 272 §:n 4 momentti).
Kun puolisot hakevat yhdessä asumus- tai avioeroa, menettely aloitetaan esittämällä molempien puolisoiden tai näiden valtuutettujen edustajien allekirjoittama avioerohakemus väestörekisterille (*conservatória do registo civil*). Hakemukseen liitetään edellä mainitut asiakirjat ja avioliittotodistus (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 14 §:n 1 ja 2 momentti – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).
Vastaanotettuaan avioerohakemuksen väestörekisterivirkamies kutsuu puolisot koolle ja varmistaa, että lakisääteiset vaatimukset täyttyvät (siviililain 1776 §:n 1 momentti). Tapaamisessa puolisoille tarjotaan mahdollisuutta perhesovitteluun. Jos puolisot kuitenkin edelleen haluavat ottaa eron, virkamies arvioi toimitettuja sopimuksia ja kehottaa puolisoja muuttamaan niitä, jos ne eivät suojaa toisen osapuolen tai lasten etuja. Hän voi määrätä tätä varten toimenpiteitä ja vaatia esittämään näyttöä. Kun lakisääteisten vaatimusten täyttyminen on varmistettu ja edellä mainitut menettelyt on toteutettu, virkamies hyväksyy avioerohakemuksen (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 14 §:n 3 momentti – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).
Jos asiassa esitetään alaikäisten lasten huoltajuutta koskeva sopimus, menettely siirretään sen hallintoalueen toimivaltaisen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen syyttäjäviranomaiselle (*Ministério Público*), johon väestörekisteritoimisto kuuluu. Syyttäjä ilmoittaa kantansa sopimuksesta 30 päivän kuluessa (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 14 §:n 4 momentti – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).
Jos sopimuksessa ei syyttäjän mukaan oteta asianmukaisesti huomioon alaikäisten etua, asianosaiset voivat tehdä sopimukseen ehdotetut muutokset tai ehdottaa uutta sopimusta, jonka syyttäjä sitten käsittelee. Jos sopimuksessa otetaan syyttäjän mukaan asianmukaisesti huomioon alaikäisten etu tai jos

aviopuolisot tekevät sopimukseen syyttäjän ehdottamat muutokset, avioerohakemus hyväksytään (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 14 §:n 5 ja 6 momentti – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).
Jos asianosaiset eivät hyväksy syyttäjän ehdottamia muutoksia ja hakevat edelleen avioeroa ja/tai ehdotetut sopimukset eivät turvaa riittävällä tavalla toisen puolison etuja, avioeroasia siirretään käsiteltäväksi sen tuomiopiirin alioikeudelle (*Tribunal de Comarca*), johon väestörekisteritoimisto kuuluu (13. lokakuuta 2001 annetun asetuksen nro 272/2001 14 §:n 7 momentti – Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt).
Kun asia siirtyy tuomioistuimelle, tuomari arvioi puolisoiden toimittamia sopimuksia ja kehottaa muuttamaan niitä, jos ne eivät suojaa toisen osapuolen tai lasten etuja (siviililain 1778-A §:n 2 momentti).
Tuomari vahvistaa sen jälkeen avioeron vaikutukset asioihin, joiden osalta puolisot eivät ole muuttaneet sopimuksiaan. Jos jokin sopimuksista ei turvaa riittävällä tavalla toisen puolison etuja, tuomari voi esitettyjä sopimuksia arvioituaan määrätä toimenpiteitä ja vaatia esittämään mahdollisesti tarvittavaa näyttöä (siviililain 1178-A §:n 3 ja 4 momentti).
Määrittäessään avioeron vaikutuksia tuomarin tulisi kannustaa puolisoja tekemään sopimus ja ottaa tehty sopimus huomioon (siviililain 1778-A §:n 6 momentti).
Sen jälkeen puolisojen yhdessä hakema avioero vahvistetaan ja kirjataan rekisteriin (siviililain 1778-A §:n 5 momentti).
Puolisojen yhdessä esittämä asumus- tai avioerohakemus toimitetaan tuomioistuimelle, jos osapuolet eivät liitä hakemukseen edellä mainittuja asiakirjoja (siviililain 1778-A §:n 1 momentti).
Tässä tapauksessa avioerohakemus esitetään tuomioistuimelle. Saatuaan hakemuksen tuomari arvioi puolisojen esittämät sopimukset ja kehottaa heitä muuttamaan sopimuskohdat, jotka eivät turvaa toisen osapuolen tai lasten etuja. Sen jälkeen tuomari määrittää avioeron vaikutukset asioihin, joista puolisot eivät ole sopineet. Hän voi määrätä toimenpiteitä ja vaatia esittämään mahdollisesti tarvittavaa näyttöä. Määrittäessään avioeron vaikutuksia tuomarin tulisi kannustaa puolisoja tekemään sopimus ja ottaa tehty sopimus huomioon. Sen jälkeen puolisojen yhdessä hakema avioero vahvistetaan ja kirjataan rekisteriin (siviililain 1778-A §:n 2–6 momentti).

Asumus- tai avioero, jota toinen puoliso hakee yksin

Toisen puolison yksinään esittämä asumus- tai avioerohakemus on toimitettava perheoikeutta ja lapsia koskevia asioita käsittelevään osastoon (*Juízo de Família e Menores*) tai, jos sellaista ei ole, riita-asioiden paikallisosastoon (*Juízo Local Cível*) tai yleisen toimivallan osastoon (*Juízo de Competência Genérica*), joka on alueella toimivaltainen (oikeuslaitoksen organisaatiosta annetun lain (*Lei da Organização do Sistema Judiciário*) 122 §:n 1 momentti).
Alueellinen toimivalta määräytyy hakijan (hakemuksen esittäjän) koti- tai asuinpaikan mukaan (siviiliprosessilain 72 §).
Asumuseroon sovelletaan avioeroa koskevia sääntöjä tarvittavin mukautuksin (siviililain 1794 §).
Asumusero päättyy puolisoiden sovinnontekoon tai avioliiton purkamiseen (siviililain 1795-B §).
Kumpi tahansa puolisoista voi hakea yksinään avioeroa, kun avioerovaatimuksen perusteena on se, että puolisot ovat käytännössä asuneet erillään yhtäjaksoisesti vuoden ajan, puolison psyykkisessä terveydentilassa tapahtunut yli vuoden kestänyt muutos on asettanut kyseenalaiseksi mahdollisuuden yhteiselämään, puoliso on ollut poissa vähintään vuoden eikä hänestä ei ole kuultu tuona aikana mitään, tai muut syyt, jotka osoittavat aviosuhteen rikkoutuneen lopullisesti, puolisoiden syyllisyydestä riippumatta (siviililain 1781 §).
Heikommassa asemassa olevalla puolisolla on oikeus hakea yleisissä tuomioistuimissa korvausta toisen puolison hänelle aiheuttamasta vahingosta yleisen siviilioikeudellisen vastuun perusteella (siviililain 1792 §:n 1 momentti).
Kun puoliso hakee avioeroa aviopuolison psyykkisessä terveydentilassa tapahtuneiden muutosten perusteella, hänen on korvattava avioliiton purkautumisesta puolisolle aiheutuvat henkiset vahingot. Korvausvaatimus on esitettävä avioerohakemuksen käsittelyn aikana (siviililain 1792 §:n 2 momentti).
Jos avioerohakemuksen perusteena on se, että puolison psyykkisessä terveydentilassa tapahtunut yli vuoden kestänyt muutos on asettanut kyseenalaiseksi mahdollisuuden yhteiselämään, tai se, että puoliso on ollut poissa vähintään vuoden eikä hänestä ei ole kuultu tuona aikana mitään, avioeroa voi hakea ainoastaan se puoliso, joka vetoaa psyykkisen terveydentilan muutokseen tai toisen puolison poissaoloon (siviililain 1785 §:n 1 momentti).
Jos puoliso, joka voi hakea eroa, on huollettava aikuinen, hakemuksen voi panna vireille kyseinen puoliso tai tämän edustusvaltainen tukihenkilö tuomioistuimen luvalla. Jos tukihenkilö on toinen puoliso, hakemuksen voivat avioerohakemuksen jättämisoikeuden haltijan puolesta panna vireille sukulaiset suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa, sivusukulaiset (kolmanteen polveen asti) tai syyttäjä (siviililain 1785 §:n 2 momentti).
Oikeus avioeroon ei siirry kuolemantapauksessa, mutta perilliset voivat jatkaa menettelyä ositusta varten, jos hakija kuolee menettelyn aikana. Samalla tavoin menettelyä voidaan jatkaa toisen puolison perillisiä vastaan (siviililain 1785 §:n 3 momentti).
Kun hakemus on jätetty ja jos edellytykset menettelyn aloittamiselle täyttyvät, tuomari vahvistaa päivämäärän sovitteluyritykselle ja kutsuu molemmat puolisot henkilökohtaisesti paikalle (siviiliprosessilain 931 §:n 1 momentti).
Jos sovitteluyritys epäonnistuu, tuomioistuin pyrkii siihen, että molemmat puolisot hakevat eroa yhdessä. Jos sopimukseen päästään tai puolisot valitsevat jossakin menettelyn vaiheessa avioeron hakemisen yhdessä, menettelyssä noudatetaan tarvittavin mukautuksin samoja vaiheita kuin muissakin vastaavissa avioeromenettelyissä (siviililain 1779 §:n 2 momentti).
Jos tuomari ei onnistu saamaan puolisoja hakemaan yhdessä avio- tai asumuseroa, hän pyrkii saamaan puolisot sopimaan elatusavusta ja lasten huoltajuudesta. Tuomari pyrkii myös tarvittaessa siihen, että he pääsevät sopimukseen perheen kodin käytöstä menettelyn aikana (siviiliprosessilain 931 §:n 2 momentti).
Sovitteluyrityksen aikana tai missä tahansa muussa menettelyn vaiheessa puolisot voivat päättää hakea yhdessä avio- tai asumuseroa, jos tarvittavat edellytykset täyttyvät (siviiliprosessilain 931 §:n 3 momentti).
Jos toinen tai kumpikin puoliso on poissa tai sovittelu epäonnistuu, tuomari määrää, että toiselle puolisolle on annettava tiedoksi, että vastaus on esitettävä 30 päivän kuluessa. Välittömästi esitettävän tiedoksiannon yhteydessä toiselle puolisolle toimitetaan alkuperäisen hakemuksen jäljennös (siviiliprosessilain 931 §:n 5 momentti).
Jos toisen puolison olinpaikka ei ole tiedossa ja kaikki prosessioikeudelliset keinot hänen löytämisekseen on käytetty ilman tulosta, sovittelupäivämäärä perutaan ja poissa olevaa puolisoa kehotetaan julkisella tiedoksiannolla esittämään vastauksensa (siviiliprosessilain 931 §:n 6 momentti).
Kun määräaika vastauksen esittämiselle on umpeutunut, menettelyä jatketaan normaaliin tapaan. Menettelyssä aihe määritetään ja todisteet luetellaan. Menettelyn lopuksi pidetään suullinen käsittely, jossa näyttö esitetään. Suullisen käsittelyn jälkeen menettely lopetetaan, ja tuomio annetaan 30 päivän kuluessa (siviiliprosessilain 932 §).
Asumuseroa voidaan hakea vastahakemuksella, vaikka avioeroa olisi jo haettu. Jos toinen puolisoista on hakenut asumuseroa, toinen voi tehdä vastahakemuksen, jolla hän hakee avioeroa. Tällöin annetaan avioerotuomio, jos molemmat hakemukset hyväksytään (siviililain 1795 §).

Avioliiton mitätöinti

Avioliiton voi mitätöidä jotakin oikeudellista tai oikeudenkäynnin ulkopuolista tarkoitusta varten ainoastaan erityisesti tätä varten tehdystä hakemuksesta annetun tuomion perusteella (siviililain 1632 §).

Perheoikeutta ja lapsia koskevia asioita käsittelevälle osastolle (*Juízo de Família e Menores*) esitetyssä hakemuksessa luetellaan asianosaiset ja esitetään asiaa koskevat tosiseikat sekä aviosuhteen mitätöintipyyntö (oikeuslaitoksen organisaatiosta annetun lain 122 §:n 1 momentin d kohta).
Tämänkaltaisen hakemuksen esittämistä koskeva asiavaltuus vaihtelee vaatimuksen perusteiden mukaisesti (*ks. vastaus kysymykseen 8*).
Avioliiton mitätöintiä voi vaatia puoliso, suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa oleva sukulainen, neljännen polven sivusukulainen, puolisoiden perillinen, adoptiolapsi tai myös syyttäjäviranomainen. Jos toinen puolisoista on alaikäinen tai henkilö, jolta avioituminen on kielletty tai joka on kykenemätön solmimaan avioliittoa psyykkisen terveydentilansa vuoksi, edellä mainittujen tahojen lisäksi hakemuksen voi panna vireille tai sitä voi jatkaa holhooja tai edunvalvoja ja kaksinnaimistapauksessa ensimmäinen puoliso (siviililain 1639 §).
Mitätöintiä valeoikeustoimeen vedoten voi vaatia kumpi tahansa puoliso tai kuka tahansa, jolle avioliitto aiheuttaa haittaa. Muissa tapauksissa, joissa avioliitto on solmittu vastoin tahtoa, avioliiton mitätöintiä voi vaatia vain avioliittoon pakotettu puoliso. Mitätöintihakemuksen ajamista voivat kuitenkin jatkaa suoraan alenevassa tai ylenevässä polvessa olevat sukulaiset, perilliset tai adoptoidut lapset, jos hakija kuolee asian käsittelyn aikana (siviililain 1640 §).
Puutteelliseen tahdonilmaisuun perustuvan mitätöintihakemuksen voi panna vireille vain puoliso, joka on solminut avioliiton virheeseen perustuen tai pakotettuna. Mitätöintihakemuksen ajamista voivat kuitenkin jatkaa suoraan alenevassa tai ylenevässä polvessa olevat sukulaiset, perilliset tai adoptoidut lapset, jos hakija kuolee asian käsittelyn aikana (siviililain 1641 §).
Todistajien puuttumiseen perustuvaa mitätöintihakemusta voi ehdottaa ainoastaan syyttäjäviranomainen (siviililain 1642 §).
Avioliiton mitätöintihakemus on pantava vireille seuraavasti:
alaikäisen henkilön omasta aloitteesta viimeistään kuuden kuukauden kuluttua täysi-ikäiseksi tulemisesta tai henkilön, jolla on tunnettu mielenterveyden häiriö, joka on huollettava aikuinen ja jolta avioliiton solmiminen on ollut kielletty tai joka on ollut siihen kykenemätön, omasta aloitteesta viimeistään kuuden kuukauden kuluttua luontaisen kyvyttömyyden päättymisestä tai huollettavana olon loputtua tai sen tarkistamisen jälkeen kolmannen osapuolen aloitteesta viimeistään kolmen vuoden kuluttua avioliiton solmimisesta mutta ei koskaan tapauksissa, joissa alaikäisestä on tullut täysi-ikäinen tai kun henkilölle, jolta avioliiton solmiminen on ollut kielletty tai joka on ollut siihen kykenemätön psyykkisen terveydentilansa vuoksi, annetaan lupa solmia avioliitto, tai kun tunnetusti mielenterveydeltään häiriintynyt on parantunut (siviililain 1643 §:n 1 momentin a kohta)
kolmen vuoden kuluessa avioliiton solmimisesta, jos toinen puolisoista tuomitaan syylliseksi kumppaninsa aikaisempaan puolisoon kohdistuneeseen henkirikokseen (siviililain 1643 §:n 1 momentin b kohta)
muissa tapauksissa viimeistään kuuden kuukauden kuluttua avioliiton purkamisesta (siviililain 1643 §:n 1 momentin c kohta).
Syyttäjäviranomainen voi ehdottaa mitätöintihakemuksen vireillepanoa vain avioliiton purkamiseen asti (siviililain 1643 §:n 2 momentti).
Avioliiton mitätöintihakemusta ei voi panna vireille tai jatkaa voimassa olevan edellisen avioliiton perusteella, ennen kuin kaksinnaimisen ensimmäinen avioliitto on julistettu pätemättömäksi tai mitätöity (siviililain 1643 §:n 3 momentti).
Vastoin toisen tai molempien osapuolten tahtoa solmittuun avioliittoon perustuva mitätöintihakemus on pantava vireille viimeistään kolmen peräkkäisen vuoden kuluttua avioliiton solmimisesta, tai jos hakija ei ollut tietoinen tahdonilmaisun puutteellisuudesta, kuuden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta (siviililain 1644 §).
Alun perin puutteelliseen tahdonilmaisuun perustuva mitätöintihakemus on nostettava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tahdonilmaisun puutteellisuuden päättymisestä (siviililain 1645 §).
Todistajien puuttumiseen perustuva mitätöintihakemus on pantava vireille viimeistään vuoden kuluttua avioliiton solmimisesta (siviililain 1646 §).
Vireillepanopyyntöön (*petição inicial*) on liitettävä jäljennös avioliittorekisterimerkinnästä ja mahdollisesti (jos hakemuksen perusteena on ikä) jäljennös kyseessä olevan puolison syntymärekisterimerkinnästä.
Kun määräaika vastauksen esittämiselle on umpeutunut, menettelyä jatketaan edellä kuvailtuun normaaliin tapaan.
Mitätöinnin katsotaan raukeavan ja avioliiton olevan pätevä sen solmimispäivästä alkaen, jos ennen mitätöintituomion antamista jokin seuraavista toteutuu:
jos alaikäinen henkilö vahvistaa avioliittonsa väestörekisteriviranomaisen ja kahden todistajan läsnäollessa saavutettuaan täysi-ikäisyyden (siviililain 1633 §:n 1 momentin a kohta)
jos tunnetusti mielenterveydeltään häiriintynyt henkilö tai huollettava aikuinen vahvistaa avioliittonsa sen jälkeen, kun esteellisyyden syiden on varmistettu poistuneen oikeudessa (siviililain 1633 §:n 1 momentin b kohta)
jos kaksinnaimisen ensimmäinen avioliitto on julistettu pätemättömäksi tai mitätöity (siviililain 1633 §:n 1 momentin c kohta)
jos todistajien puuttuminen johtuu perustelluista syistä (kuten väestörekisterivirkamiehen hyväksymät syyt) eikä avioliiton solmimisesta ei ole epäilyjä (siviililain 1633 §:n 1 momentin d kohta).

12 Voiko asian hoitamiseen saada oikeusapua?

Oikeusapujärjestelmää sovelletaan kaikissa tuomioistuimissa ja menettelymuodoissa
(29. heinäkuuta 2004 annettu laki nro 34/2004 – Oikeussuojan saatavuus).
Tarkempia tietoja asiasta on Oikeusapu-sivulla.

13 Voiko avioero-/asumusero-/mitätöintipäätökseen hakea muutosta?

Kyllä. Näihin päätöksiin voi hakea muutosta (siviiliprosessilain 629 §).

14 Millä tavoin tulee menetellä jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama avioero-/asumusero-/mitätöintipäätös tunnustetaan tässä jäsenvaltiossa?

Mikäli käsiteltävänä oleva tuomio on annettu toisessa EU:n jäsenvaltiossa (Tanskaa lukuun ottamatta) (27. marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 johdanto-osan 31 kappale), tuomio on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa 27. marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 mukaisesti.
Tanskassa annettuihin avioerotuomioihin sovelletaan ulkomaisen tuomion tarkistamista koskevaa erityismenettelyä (siviiliprosessilain 978 § ja sitä seuraavat pykälät).
Ulkomaisen tuomion tarkistamis- ja vahvistamisasioissa toimivaltainen tuomioistuin on sen henkilön kotipaikan muutoksenhakutuomioistuin (*tribunal da relação*), jota vastaan tuomiota haetaan (siviiliprosessilain 979 §).
Hakijan on liitettävä hakemukseen asiakirja, jonka päätöstä pyydetään tarkistettavaksi. Toisen osapuolen on ilmoitettava 15 päivän kuluessa, mikäli hän vastustaa tarkistamista. Mikäli näin on, hakija voi antaa vastineensa kymmenen päivän kuluessa vastustamisilmoituksen tiedoksiannosta (siviiliprosessilain 981 §).
Kun tosiseikat on esitetty ja kun esittelijä on suorittanut välttämättömiksi katsomansa tarkastukset, asianosaisilla ja syyttäjäviranomaisella on kullakin 15 päivää aikaa tutkia asiakirjat ja esittää niistä huomatuksensa (siviiliprosessilain 982 §:n 1 momentti).
Jotta tuomio voidaan tunnustaa
tuomion sisältävän asiakirjan aitoudesta tai päätöksen asianmukaisuudesta ei saa olla epäselvyyttä
tuomio on tullut antaa kyseessä olevan ulkomaan lainsäädännön mukaisesti

tuomion antaneella ulkomaisella tuomioistuimella on oltava asiassa lainsäädännön mukainen toimivalta, joka ei loukkaa portugalilaisten tuomioistuinten yksinomaista toimivaltaa
portugalilaiselle tuomioistuimelle kuuluvassa asiassa ei voida vedota vireilläolovaikutukseen tai perustellusti lainvoimaisuutta koskevaan oikeudenkäyntiväitteeseen lukuun ottamatta tilannetta, jossa asia on pantu ensimmäisen kerran vireille ulkomaisessa tuomioistuimessa
asia on saatettu toisen osapuolen tietoon asianmukaisesti ja tuomion antaneen tuomioistuimen alkuperävaltion lainsäädännön mukaisesti, ja oikeudenkäynnissä on otettu huomioon puolustautumisoikeuden ja asianosaisten yhdenvertaisuuden periaatteet
tuomio ei saa sisältää päätöstä, jonka tunnustaminen on selkeästi ristiriidassa Portugalin valtion kansainvälistä yleistä turvallisuutta koskevien periaatteiden kanssa.
(Siviiliprosessilain 980 §.)

15 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan vastustaa toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antaman avioero-/asumusero-/mitätöintipäätöksen tunnustamista tässä jäsenvaltiossa? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Euroopan unionin jäsenvaltioissa (Tanskaa lukuun ottamatta) annetun avioero-, asumusero- tai mitätöintipäätöksen tunnustamispyyntö esitetään perheoikeutta ja lapsia koskevia asioita käsittelevälle tuomioistuimelle (*Tribunal de Família e Menores*) (oikeuslaitoksen organisaatiosta annetun lain 122 §). Alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin määräytyy sen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusteella, jonka alueella tuomion tunnustamispyyntö on pantu vireille.

16 Mitä lakia sovelletaan avioeroasiassa silloin kun puolisot eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai ovat eri maiden kansalaisia?

Kansallisen oikeuden lainvalintasääntöjen mukaan avioero- ja asumuserotapauksissa sovelletaan puolisoiden yhteistä kansallista lakia. Jos puolisot eivät ole saman valtion kansalaisia, sovelletaan nykyisen yhteisen kotipaikan kansallista lakia. Jos puolisoiden kotipaikka ei ole sama, sovelletaan sen valtion kansallista lakia, johon perhe-elämällä katsotaan olevan läheisimmät siteet (siviililain 52 §:n 1 ja 2 momentti).
Jos sovellettava laki kuitenkin muuttuu avioliiton aikana, asumus- tai avioerohakemuksen perusteeksi voidaan esittää vain sellainen seikka, jolla oli oikeudellista merkitystä tapahtumahetkellä (siviililain 55 §:n 2 momentti).

Sovellettava lainsäädäntö

Siviililaki
Väestörekisterilaki
Siviiliprosessilaki
Syyttäjänviraston ja väestörekisteritoimiston toimivaltaan kuuluvat menettelyt
Asetus nro 13/2018
Oikeuslaitoksen organisaatiosta annettu laki
Oikeussuojan saatavuus
Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa

Huom.

Tämän tietosivun tiedot ovat luonteeltaan yleisiä. Ne eivät sido Portugalin yhteysviranomaista, Euroopan siviili- ja kauppaoikeudellista verkostoa, tuomioistuimia tai muita asianomaisia tahoja. Asiassa sovellettavaan voimassa olevaan lainsäädäntöön on aina perehdyttävä.

Tämä verkkosivu on osa Sinun Eurooppasi -sivustoa.
Anna palautetta sisällön hyödyllisyydestä.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 20/12/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.